

סוגרים שבוע

מספרים ש...

על חתן, כלה וחמור אחד

לפני שנים רבות, בארץ רחוקה, התחתן זוג צעיר. החתונה נערכה בעיר הגדולה, ולאחר שבעת ימי המשתה פנו החתן הטרי וזוגתו, בדרך חזרה לכפר מגוריהם. הם לקחו איתם את מיטלטליהם המועטים וחמור אחד. כשיצאו לדרך התיישב החתן על החמור ואשתו צעדה מאחוריהם ברגל. חלפה על פניהם קבוצה של אנשי, הולכי דרכים. אמרו האנשים: "אה, לא יפה! כלה, שבוע אחרי החתונה, וככה הוא מתייחס אליה, הוא על החמור והיא ברגל! בושה!". אמר החתן לעצמו: "וואלה, צודקים!" ירד מעל החמור, הזמין את אשתו לעלות עליו, וכך המשיכו בדרכם כשהיא רוכבת והוא צועד רגלית מאחוריהם.

חלפה על פניהם עוד קבוצה של אנשים. אמרו: "אה, תראו מה זה. רק שבוע מהחתונה וכבר הוא נותן לאשתו להיות כמו מלכה והוא נסחב מאחורה! אם זאת ההתחלה, אוי ואבוי מה יהיה לו בהמשך...". "וואלה, צודקים!", אמר החתן הטרי לעצמו: "רדתי ציווה על אשתו, והמסע נמשך כשהחמור הולך בראש ושניהם צועדים ברגל אחרי.

חלפה על פניהם עוד קבוצה של אנשים. אמרו: "אה, תראו איזה טיפשים. יש להם חמור, והם הולכים ברגל!" אמר החתן לעצמו: "וואלה, צודקים!" "ואיאלה, עולים" אמר לאשתו, שניהם טיפסו על החמור וכך המשיכו בדרכם.

חלפה על פניהם עוד קבוצה של אנשים. אמרו: "אוי, איזה מסכן החמור, עוד רגע ונשבר לו הגב, הוא בקושי מצליח לסחוב שני אנשים, עוד שנייה מת". אמר החתן לעצמו: "וואלה, צודקים!" והוא וכלתו ירדו מהחמור, הרימו אותו על כתפיהם, והמשיכו לאיטם בדרך. חלפה על פניהם עוד קבוצה של אנשים. אמרו: "הנה שלושה חמורים...".

נקודה למחשבה: מה גורם לאדם להיות כל-כך מושפע ממה שאחרים אומרים? מדוע הוא חושש להיות שונה מכולם? כיצד מפתחים אישיות עצמאית ומובילה שאינה נגררת בקלות? איפה הסיפור הנ"ל פוגש אתכם?

פיתחים שולחן שאלות לדיון משפחתי

היחס לזולת - "וירא והנה שלשה אנשים יצבים עליו וירא וירץ לקראתם" (יח, 2) - מה תהיה מוכן לעשות עבור אדם שאינך מכיר היטב והוא מבקש את עזרתך? להלוות לו כסף (כמה?), להשאיל לו ספר/בגד/מכונית/דירה לשבת? איפה עובר הגבול בין הרצון לסייע לכל מי שנמצא במצוקה לבין חובת הזהירות מאנשים לא הגונים? מבין כל הפונים אלינו בבקשת צדקה האם יש דרך לזהות מי רמאי ומי נזקק באמת?

אשמת סדום - "ועקת סדם ועמורה כי רבה וזוֹטָאתָם כי כְּבֹדָהּ בָּאֵד" (יח, 2) - מה האשמה הגדולה של סדום עד כדי רצון למחוק אותה מעל פני האדמה? הרי עדיין לא ניתנה התורה, מניין להם לדעת מה מותר ומה אסור? האם המצפון האנושי הוא כוח מספיק חזק ומחייב כדי לקבוע כיצד יש להתנהג? אם כן, מה באה להוסיף עליו התורה?

מתוך הפרשה

דווקא במה שקשה לי

תקציר הפרשה: הפרשה הרביעית בתורה ממשיכה בסיפורו של אברהם אבינו – שלושת המלאכים מגיעים לבשר לו על הולדת יצחק * סדום נהפכת ולוט ובנותיו ניצלים * אבימלך מלך פלשתים לוקח את שרה ונאלץ להחזירה * נולד יצחק ונערך משתה גדול להודות לה' על הפלא הזה * ישמעאל מורחק מן הבית * אברהם כורת ברית עם אבימלך * הניסיון העשירי של עקידת יצחק * ולבסוף, הבשורה על הולדת רבקה.

הניסיון העשירי והקשה ביותר שנתנסה בו אברהם אבינו הוא 'עקידת יצחק'. עד היום אנו מזכירים בתפילות את הזכות הגדולה על כך שעמד בניסיון, ובראש-השנה תוקעים בשופר של איל לזכר העקידה.

אך מדוע תמיד זוקפים את הניסיון דווקא לזכותו של אברהם ומתעלמים מיצחק? הרי אם העקידה היתה יוצאת לפועל, יצחק הוא זה שהיה צריך למסור את הנפש? הוא כבר לא היה ילד קטן ובכל זאת הולך עם אביו בהסכמה מליאה לרצון ה' – האם זה אינו ניסיון גדול משל אברהם?

[אפשר להזמין את השומעים להציע תשובות].

כל אחד מן האבות הצטיין במידה/בתכונה מסיימת. אברהם אבינו היא ענק במידת ה**חסד**. הנביא מיכה (ז, 2) אומר "תיתן... חסד לאברהם". אוהלו וליבו היה פתוחים לכל אורח, ואפילו על אנשי סדום הרשעים הוא מסנגר ומנסה להצילם. יצחק לעומתו הצטיין במידת ה**גבורה**.

ממילא, עבור יצחק להתגבר ולמסור את עצמו כרצון ה' לא היה ניסיון כל-כך קשה. זה התאים מאוד לתכונה הפנימית שלו. לעומת זאת, עבור אברהם שכל עניינו חסד – ללכת ולבצע את עקידת יצחק, מעשה שנראה ממש הפוך ממידת הטוב והחסד שלו, היה דבר קשה מאין כמותו והצריך ממנו מאמצים עצומים.

גם בחיים שלנו ישנם דברים שבאים לנו בקלות, כאלו שאנחנו מתחברים אליהם בלי מאמץ רב. לעומת זאת, יש דברים שקשה לנו איתם (וכל אחד מכיר את עצמו ויודע מה נקודות הקושי שלו). עקידת יצחק מלמדת אותנו שאומנם נחמד כשהכול בא בקלות, אבל הזכות הגדולה שלנו היא דווקא בדברים שקשים לנו ואנחנו צריכים להתאמץ כדי שיקרו.

חומר למחשבה (כל אחד באופן פרטי): אילו דברים באים לך בקלות? מה קשה לך במיוחד?